

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ๑๒ สิงหาคมหาราชินี สมเด็จพระแม่ของแผ่นดิน ที่มายกา ไทต มหาราชินี

พระราชประวัติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เป็นพระธิดาองค์ใหญ่ของพลเอกพระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นจันทบุรีสุรนาถ กับหม่อมหลวงบัว กิติยากร ทรงพระราชสมภพเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ณ บ้านเลขที่ ๑๘๐๘ ถนนพระรามหก ตำบลวังใหม่ อำเภอปทุมวัน จังหวัดพระนคร ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตย พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาพระราชทานนามว่า หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ ซึ่งมีความหมายว่า ผู้เป็นศรีแห่งกิติยากร

หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ เริ่มเรียนชั้นอนุบาลที่โรงเรียนราชินี ปากคลองตลาด เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๗๘ ต่อมาได้ย้ายไปเรียนที่โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์ คอนแวนต์ ถนนสามเสน ในระดับประถม และมีมัธยม ในกลางปี พ.ศ. ๒๔๘๘ ได้ย้ายตามครอบครัวซึ่งต้องไปปฏิบัติราชการที่ประเทศอังกฤษ เคนมาร์ก และฝรั่งเศส

หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์เข้าพระราชพิธีอภิเษกสมรสกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๘๓ ณ วังสระปทุม และทรงได้รับการสถาปนาเป็นสมเด็จพระราชินี ทรงมีพระราชโอรสและพระราชธิดา รวม ๔ พระองค์

ในระหว่างที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงผนวชในบวรพระพุทธศาสนา เป็นเวลา ๑๕ วัน

ระหว่างวันที่ ๒๒ ตุลาคม ถึงวันที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๘ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี ทรงเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ได้ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจต่าง ๆ ด้วยพระปรีชาสามารถ และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็น สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

วันที่ ๑๒ สิงหาคม ของทุกปี นอกจากเป็นวันพระราชสมภพของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถแล้วยังเป็นวันแม่แห่งชาติด้วย ก่อนที่วันแม่แห่งชาติจะจัดขึ้นอย่างเป็นทางการในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ของทุกปี เชื่อหรือไม่ว่า สมัยก่อนนั้นก็เคยมีการจัดวันแม่ขึ้น ด้วยวันที่แตกต่างกันไป

มากมาย ซึ่งประวัติความเป็นมาของวันแม่นั้น เริ่มต้นจัดขึ้นในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในวันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๖ ซึ่งจัดขึ้นโดยกระทรวงสาธารณสุข แต่ด้วยสภาวะสงคราม จึงจัดขึ้นได้แค่นั้นเพียงปีเดียว แล้วเมื่อหลังจากที่สงครามสงบลง ก็ได้มีการรื้อฟื้นการจัดวันแม่อีกครั้ง แต่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าไร เพราะมีการเปลี่ยนแปลงวันจัดทุก ๆ ปี ภายหลังเมื่อคณะรัฐบาลได้รับรองในวันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๓ ก็ได้กำหนดให้มาระยะหนึ่งก่อนจะถูกยกเลิกไป เนื่องจากกระทรวงที่ทำหน้าที่รับผิดชอบถูกยุบ และไม่มีผู้สนับสนุนต่อหลังจากนั้นเป็นระยะเวลาว่าทศวรรษ ในที่สุดวันแม่ก็ถูกจัดขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ โดย สมาคมครูคาทอลิกแห่งประเทศไทย ในวันที่ ๔ เมษายน แต่ด้วยเหตุผลบางประการจึงจัดได้เพียงแค่นั้นเท่านั้น จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ คณะกรรมการอำนวยการสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้กำหนดจัดวันแม่ใหม่ให้เป็นที่แน่นอน โดยถือเอาวันพระราชสมภพของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เป็นวันแม่แห่งชาติ และได้เริ่มในวันที่ ๑๒ สิงหาคม เป็นวันแม่แห่งชาติตั้งแต่นั้น ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นเวลากว่า ๓๐ ปีมาแล้ว (อ้างอิงข้อมูลจากวิกิพีเดีย)

สัญลักษณ์ของวันแม่นั้น ได้ถูกกำหนดให้เป็น "ดอกมะลิ" ซึ่งเป็นสีขาวสะอาด เหตุผลที่เลือกใช้

ดอกมะลินั้น เนื่องจากวัฒนธรรมของคนไทยได้ถือว่า ดอกมะลิเป็นดอกไม้มงคล เพราะใช้ร้อยเป็นมาลัยเพื่อประกอบพิธีกรรมและประเพณีต่าง ๆ โดยเฉพาะพิธีกรรมในศาสนาพุทธ นอกจากนี้ ดอกมะลียังเป็นดอกไม้ที่มีกลิ่นหอมอ่อน ๆ ซึ่งเป็นกลิ่นหอมที่อยู่นาน และกระจายออกไปได้ไกล อีกทั้งยังเป็นดอกไม้ที่ขึ้นในเมืองไทยได้ตลอดทั้งปี และมีประโยชน์ในการนำมาใช้ปรุงยาสมุนไพร ในการรักษาโรคมะเร็งใช้เจ็บบางโรคด้วย ดอกมะลินี้เปรียบได้กับความรักที่ยิ่งใหญ่ของแม่ ที่ทำทุกอย่างได้เพื่อลูก และจะอยู่กับลูกรักต่อไปไม่เสื่อมคลาย

ตลอดระยะเวลาแห่งการดำรงพระอิสริยยศ “พระราชินี” จนถึง “สมเด็จพระบรมราชินีนาถ” ได้ทรงปฏิบัติภารกิจน้อยใหญ่นานัปการ ทั้งในฐานะ “พระผู้เป็นที่พึ่งของปวงชนชาวไทย” และในฐานะ “คู่บุญคู่พระราชหฤทัย” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงช่วยแบ่งเบาพระราชภารกิจ ในการบำเพ็ญทุกขบารุงสุขแก่อาณาประชาราษฎร์ ทั้งโดยตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและเสด็จพระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์เอง ไปทรงเยี่ยมราษฎรในชนบททั่วทุกภูมิภาค แม้ตรากตรำพระวรกาย เนื่องจากการ

คมนาคมในสมัยนั้น ยังไม่สะดวกสบายเหมือนในปัจจุบัน ก็มีได้ทรงย่อท้อ

ในด้านความมั่นคงของประเทศ พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมทหารที่ปฏิบัติภารกิจต่อสู้ผู้ก่อการร้ายตามชายแดนถึงฐานปฏิบัติการต่าง ๆ แม้เป็นที่เสี่ยงภัยอันตราย ก็ทรงพระอุทิศหาเสด็จไปทรงดูแลทุกข์สุข ปลอดภัยถึงฐานปฏิบัติการต่าง ๆ เป็นขวัญกำลังใจให้ทหารต่อสู้ปกป้องผืนแผ่นดิน นำความร่มเย็นเป็นสุขมาสู่อาณาประชาราษฎร์ ให้สามารถทำมาหากินได้อย่างสงบสุข ทรราชจนต่อมา ภัยจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ก็สลายลง ด้วยเดชพระบารมีแห่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

พระราชกรณียกิจในสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ มีกว้างขวางครอบคลุมสาขาต่าง ๆ ทั้งด้านการศึกษา การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การแพทย์และสาธารณสุข การต่างประเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ อีกมากมาย พระมหากรุณาธิคุณมิได้แบ่งปกป้องเฉพาะปวงชนชาวไทย หากแต่ยังทรงแผ่ปกไปถึงประชาชนของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ชาวกัมพูชาอพยพลี้ภัยเข้ามาพึ่งพระบรม

โพธิสมภารในแดนไทย แถบจังหวัดตราด จันทบุรี และปราจีนบุรี มีพระราชศรัทธาและพระราชปณิธานแน่วแน่ที่จะทรงบำเพ็ญทุกขบารุงสุขผู้คนที่ตกทุกข์ได้ยาก โดยมีได้ทรงเลือกเชื้อชาติ ศาสนา หรือเผ่าพันธุ์ พระปรีชาสามารถและพระวิริยะอุตสาหะที่ทรงทุ่มเทอุทิศกำลังพระวรกาย พระสติปัญญา พระราชทรัพย์ในพระราชกรณียกิจต่าง ๆ เพื่อเกื้อกูลประโยชน์สุขของพสกนิกรนั้น ได้เต็มคำอยู่ในหัวใจคนไทยทั้งชาติ และหยั่งลึกลงเป็นรากฐานแห่งความจงรักภักดีต่อพระบรมราชจักรีวงศ์เป็นผลให้เกิดความมั่นคง และนำศานติสุขมาสู่ปวงชนชาวไทย

พระราชกรณียกิจ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

• **ด้านการศึกษา**

ด้วยสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงระลึกอยู่เสมอว่า *“การศึกษาทำให้คนเป็นมนุษย์ โดยสมบูรณ์”* และ *“การศึกษาเป็นอนาคตของชาติ เป็นแสงสว่างของชีวิต”* จึงทรงให้การสนับสนุนในเรื่องกิจการการศึกษาของประชาชนอย่างต่อเนื่องในหลายลักษณะ ที่สำคัญคือการพระราชทานพระราช

พระองค์ และที่เป็นการพระราชพิธีอยู่เสมอ ๆ ทั้งยังพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อนำไปสร้างหรือบูรณะปฏิสังขรณ์วัดวาอาราม รวมทั้งสถานปฏิบัติธรรมต่าง ๆ โดยมีได้ขาด

ในการนี้ทรงเสด็จฯ ไปนมัสการและสนทนาธรรมกับพระสงฆ์ผู้สูงสมณศักดิ์และพระนักปฏิบัติผู้มีปฏิปทาสูง ให้การสงเคราะห์พระเดชพระคุณเจ้าผู้ทรงศีลเมื่อถึงคราวอาพาธ ทรงรับเป็นพระธุระในการจัดการ

ทรัพย์ส่วนพระองค์ และจากที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายโดยเสด็จพระราชกุศลให้นำไปสร้างโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร การให้ทุนการศึกษาผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์แก่ผู้ต้องการศึกษาเล่าเรียน และให้การอุปถัมภ์จนสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทรงริเริ่มโครงการสอนหนังสือให้แก่ชาวบ้านในเขตท้องถิ่นต่าง ๆ ตามชนบท โดยการสอดแทรกความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา หน้าที่พลเมือง การสาธารณสุข การประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่นนั้น ๆ บางครั้งถ้ามีเวลาว่างในช่วงการเสด็จแปรพระราชฐาน ก็จะทรงสอนชาวบ้านเหล่านั้นด้วยพระองค์เอง นอกจากนี้ ยังทรงพระราชทานพระราชดำริให้ชาวบ้านหาสถานที่ที่เหมาะสมในบริเวณหมู่บ้านจัดตั้งเป็น ศาลารวมใจ เพื่อใช้เป็นสถานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ในลักษณะของการให้การศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

พระราชกรณียกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ การโดยเสด็จฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปในการพระราชทานปริญญาบัตรให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งถือได้ว่าเป็นเกียรติยศแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

• ด้านการศาสนา

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงใฝ่พระทัยในการพระพุทธรักษาเป็นอย่างยิ่ง โดยจะเสด็จฯ ไปทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ทั้งเป็นการส่วน

กุศลรักษา รวมทั้งค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงมีพระทัยใฝ่การศึกษาธรรมะ พร้อมกับทรงเจริญวิปัสสนากรรมฐานอยู่เป็นนิจ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับสถาบันแม่ชีไทยเข้าไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๐ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

• ด้านการสาธารณสุข

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพิจารณาเห็นว่า เรื่องสุขภาพอนามัยเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิตทั้งหมด หากประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ก็จะมีสติปัญญาเล่าเรียนประกอบสัมมาอาชีพ สร้างสรรค์ความเจริญต่าง ๆ ให้บ้านเมือง ทรงเห็นว่าพลเมืองที่แข็งแรง ย่อมสามารถสร้างชาติที่มั่นคง พระราชกรณียกิจที่สำคัญในด้านการสาธารณสุข คือ ทรงรับดำรงตำแหน่งสภานายิกาสภาอากาศไทย ตั้งแต่วันที่ ๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถในด้านสาธารณสุข แบ่งได้เป็น ๔ ประเภท คือ

๑. พระราชภารกิจด้านสภาอากาศไทย
๒. พระราชภารกิจด้านคนไข้ ในพระบรมราชานุเคราะห์

๓. โครงการแพทย์และสาธารณสุขต่าง ๆ ตามพระราชดำริ

๔. การพระราชทานความช่วยเหลือ แก่โรงพยาบาลและหน่วยงานสาธารณสุขต่าง ๆ

นอกจากนี้ทรงมีพระราชดำริ และมีพระราชานุเคราะห์ด้านสาธารณสุขแก่ราษฎรอีกหลายโครงการ เช่น โครงการแพทย์หลวง โครงการหน่วยแพทย์พระราชทาน โครงการทันตกรรมพระราชทาน โครงการแพทย์พิเศษตามพระราชประสงค์ โครงการศัลยแพทย์อาสา โครงการแพทย์หู คอ จมูก โครงการหมอมหมู่บ้าน ฯลฯ

• ด้านการสังคมสงเคราะห์

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพิจารณาเห็นว่าการพัฒนาคนเป็นสิ่งสำคัญเท่ากับการพัฒนาชาติ ถ้าไม่พยายามพัฒนาคนให้อยู่ในสภาพที่อยู่ดีกินดี มีการศึกษาและอาชีพ คนก็ไม่สามารถพัฒนาชาติให้เจริญได้ การพัฒนาคนจึงเท่ากับการพัฒนาชาติ

ในการนี้ทุกครั้งที่ได้เสด็จฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ในการเสด็จแปรพระราชฐานไปตามท้องถิ่นทุรกันดาร สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จะทรงดูแลในเรื่องปัญหาความเป็นอยู่ทั่วไป และความปวยไข้ของราษฎรที่สำคัญ คือ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดทำโครงการอาชีพเสริมแก่ราษฎรเหล่านั้น เพื่อให้เกิดรายได้เสริม ที่นอกเหนือไปจากการทำเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพหลัก โครงการดังกล่าวนี้ นอกจากจะทำให้ราษฎร มีรายได้เพิ่มขึ้นแล้ว ยังส่งผลให้ราษฎรไม่ต้องละทิ้งถิ่นฐานเข้าไปรับจ้างทำงานในเมืองใหญ่ และจากโครงการอาชีพเสริม ต่อมาได้พัฒนามาเป็นโครงการศิลปอาชีพพิเศษ โดยก่อตั้งเป็นมูลนิธิและพระราชทานชื่อว่า มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งเป็นที่รู้จักของนานาประเทศอย่างกว้างขวาง โครงการศิลปาชีพดังกล่าวนี้ได้สร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในโครงการมากกว่า ๒๐,๐๐๐ คน อีกทั้งทรงปฏิบัติพระองค์เป็นแบบอย่างในการใช้ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ผลิตได้จากมูลนิธิฯ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนชาวไทยในการใช้สินค้า และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากฝีมือของคนไทย

• ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีความห่วงใยต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างยิ่งเพราะจากการเสด็จแปรพระราชฐาน ไปในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยได้เห็นความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ ซึ่งมีผลกระทบต่อระบบนิเวศวิทยา โดยเฉพาะการตัดไม้ทำลายป่า ในแหล่งต้นน้ำลำธาร จนทำให้เกิดความแห้งแล้ง การเกิดอุทกภัย จึงทรงจัดให้มีโครงการที่หลากหลาย เพื่อพลิกฟื้นผืนป่าให้กลับคืนมีชีวิตขึ้นมาอีกครั้ง โดยมุ่งพัฒนาชีวิตและความเป็นอยู่ของคน ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและรู้จักการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กับการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า โครงการที่สำคัญ ๆ คือ

- โครงการป่ารักษ์น้ำ
- โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่
- โครงการสวนป่าสิริกิติ์

บุรุษชาวไทยสวมใส่ที่เรียกว่า “เสื้อพระราชทาน” หรือ “ชุดพระราชทาน” ชุดประจำชาติตามแนวพระราชดำริดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมประเพณีไทย ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวรวมไปถึงประวัติศาสตร์อันยาวนานของชาติไทย ได้อย่างเป็นที่น่าภาคภูมิใจ

พระเกียรติคุณก้องฟ้า

- โครงการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าและเพาะขยายพันธุ์สัตว์หายากที่ใกล้จะสูญพันธุ์
- โครงการสวนสัตว์ธรรมชาติหรือสวนสัตว์เปิด
- โครงการสวนนกและวังปลา

● ด้านการอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมไทย

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเป็นผู้นำในการเผยแพร่ เชิดชูงานศิลปวัฒนธรรมของไทยให้เป็นที่นิยมแพร่หลายในหมู่ประชาชนชาวไทย รวมทั้งให้เป็นที่ประจักษ์ในความประณีตสวยงามแก่ชาวต่างประเทศทั่วโลก ทรงเป็นผู้นำด้านวัฒนธรรมการแต่งกาย โดยทรงสนับสนุนให้มีการแต่งกายแบบไทย ทรงมีพระราชดำริให้มีการแต่งกายที่เรียกว่า “ชุดประจำชาติ” ทรงฟื้นฟูให้มีการแต่งกายของสตรีตามแบบอย่างของไทยสมัยโบราณ โดยกำหนดชื่อชุดไทย ให้สอดคล้องกับโอกาสในการใช้เครื่องแต่งกายชุดไทยต่าง ๆ คือ ชุดไทยเรือนต้น ชุดไทยจิตรลดา ชุดไทยศิวาลัย ชุดไทยดุสิต ชุดไทยจักรพรรดิ

นอกจากนี้สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถยังทรงออกแบบเสื้อประจำชาติสำหรับให้สุภาพ

จากการที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงอุทิศพระองค์ปฏิบัติพระราชกรณียกิจต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องมากกว่า ๔๐ ปี จนเป็นที่ประจักษ์แก่พสกนิกรชาวไทย และชาวต่างชาติในนานาประเทศต่างพากันสดุดียกย่องด้วยการทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลประกาศพระเกียรติคุณ รวมทั้งการขอพระราชทานพระนามไปใช้เพื่อเป็นการสดุดีเฉลิมพระเกียรติในโอกาสต่าง ๆ มากมาย อาทิ

- สหพันธ์พิทักษ์เด็ก (Save the Children Federation) แห่งนครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ขอพระราชทานวโรกาสทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญสดุดี “First Distinguished Service Award” เนื่องในโอกาสครบรอบ ๕๐ ปีของสหพันธ์ฯ ซึ่งนับเป็นรางวัลเกียรติคุณรางวัลแรกของสหพันธ์ฯ เป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถในฐานะที่ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจ พระราชทานความช่วยเหลือแก่ผู้อพยพชาวอินโดจีน

- บริษัทแบล็คแอนด์ ฟลอร์ จากประเทศอังกฤษ

ขอพระราชทานพระนามาภิไธย สิริกิติ์ ไปเป็นชื่อกล้วยไม้ที่ผสมพันธุ์ขึ้นมาใหม่ ชื่อว่า แคนทิลิยา ควีน สิริกิติ์

- มหาวิทยาลัยเซินโต่ เอส โคลา แห่งฟิลิปปินส์ ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขามนุษยธรรม

- องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ได้ทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญ เซเรส (CERES) เพื่อสดุดีที่พระองค์ท่านทุ่มเทชีวิตให้แก่งานเกษตรกร โภชนาการ สังคมสงเคราะห์

- องค์การศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญทองโบโรพุทโธ ในฐานะที่ทรงสนับสนุนให้มีการฟื้นฟูอนุรักษ และสืบสานงานทางด้านศิลปกรรมของไทยให้คงอยู่ต่อไป

- โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ ทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญทองเกียรติยศด้านสิ่งแวดล้อม

พระราชกรณียกิจ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

● **ทรงผ้าไทยเสด็จฯ ไปทั่วหล้า**

จากหนังสือวารสารราชบัณฑิตยสถาน ฉบับเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗๒ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๔๗ มีบทความของคุณหญิงทรงสุตา ยอดมณี เล่าถึงสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงผ้าไทยเสด็จฯ ไปทั่วหล้าไว้ว่า

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถทรงสนพระราชหฤทัยในผ้าชิ้นที่ชาวบ้านนุ่งอยู่ครั้งทรงเสด็จไปเยี่ยมราษฎร จังหวัดนครพนม และทรงจัดตั้งให้มีการทอผ้าเป็นอาชีพเสริมให้แก่ชาวบ้าน พระองค์ท่านเสด็จฯไปทรงเยี่ยมราษฎรในฉลองพระองค์ด้วยผ้าที่พวกชาวบ้านทอชาวบ้านต่างตกใจ ว่านี่หรือเป็นผ้าที่เขาทอกันเอง จึงเป็นกำลังใจในการทอให้แก่ชาวบ้านมากยิ่งขึ้น

จากสมัยก่อนที่มีความคิดอยู่ว่า ผ้าไหม โดยเฉพาะผ้าไหมมัดหมี่ ใสแล้วจะดูแก่ ซึ่งความจริงไม่ได้

เป็นอย่างนั้นเลย พระองค์ท่านก็โปรดฯให้ตัดฉลองพระองค์ถวายสมเด็จพระเจ้าลูกเธอฯ ทรงบ้าง ซึ่งปรากฏว่าถึงตรงมา ปัจจุบันนี้ แม้กระทั่งพระเจ้าหลานเธอฯ ก็ทรง เป็นที่ยอมรับกันว่า ไม่ได้เหมือนอย่างที่คิดเอาไว้ แล้วก็เลยออกมาแพร่หลายมากมายเหมือนอย่างปัจจุบันนี้

พระองค์ท่านทรงสนับสนุนให้เขาทอมมากขึ้น เปลี่ยนผืนให้ใหญ่ขึ้น จากนั้นตั้งเป็นมูลนิธิแล้วเอาผ้าที่รับซื้อมาจากชาวบ้านออกเผยแพร่ให้คนรู้จัก ชักชวนให้ช่วยกันสนับสนุนฝีมือชาวบ้าน เป็นที่นิยมมาก สุภาพบุรุษ สุภาพสตรีทั้งหลาย ซื้อมาติดใส่กัน แล้วก็แพร่หลายออกไปเรื่อยๆ ทรงใช้ช่างไทยในการตัดฉลองพระองค์ นอกเสียจากสมัยที่เสด็จฯ ต่างประเทศ อากาศหนาวต้องใช้เสื้อแบบตะวันตก ก็จะมีช่างชาวต่างประเทศมาช่วยออกแบบบ้าง แล้วอีกประการหนึ่งที่พระองค์ท่านทรงใช้ดีไซเนอร์ต่างประเทศบ้าง นอกจากที่จะให้เขาออกแบบเพื่อให้เหมาะสมกับประเทศนั้นๆ ที่เสด็จฯไปแล้ว อีกประการหนึ่งก็คือ การที่ทรงให้ดีไซเนอร์ผู้นั้นได้มีโอกาส มาเลือกผ้าไหมไทย แล้วก็เขาไปออกแบบตัดเย็บในท้องถิ่นของเขา ก็นับว่าเป็นการเผยแพร่ผ้าไทยให้ได้มีโอกาสไปอวดโฉมอยู่ที่นั่นให้เป็นที่รู้จักกันมากขึ้น

การประกวดผ้าไหม จะมีดีไซเนอร์จากต่างประเทศขอเข้ามาชมมากขึ้นทุกปี อย่างเช่น มาตามชานาอะ มอริ หลายคนขอมาเพื่อที่จะมาสัมผัสกับผ้าด้วยตนเอง แล้วเขาก็ตื่นเต้น เอาไปตัดเย็บใช้ในท้องถิ่นของเขา พอถูกค้ามาเห็น ลูกค้าชอบใจก็จะสั่งตัด แล้วก็สั่งผ้าเข้ามาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

พระองค์ท่านมิได้ทรงช่วยให้ชาวไร่ชาวนาไทยมีรายได้เพิ่มมากขึ้นเท่านั้น หากทรงเผยแพร่ให้ชาวโลกได้รู้จักประเทศไทยอย่างกว้างไกลในหลายๆ ด้าน ผ้าไหมไทยเป็นสิ่งสูงค่าที่ผู้คนชื่นชอบไปทั่วโลก ก็ด้วยพระบารมี

ที่มา : หนังสือวารสารราชบัณฑิตยสถาน ฉบับเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา ๗๒ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๔๗